

УДК 346.7:640.41

Євген Давидовасистент кафедри туризму і готельного господарства
Харківський національний університет
міського господарства ім. О. М. Бекетова

ПРОБЛЕМИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЩОДО СЕРТИФІКАЦІЇ ГОТЕЛЬНИХ ПОСЛУГ

Заходи щодо сертифікації готельних в умовах сталого розвитку споживчих відносин є невід’ємною складовою системи забезпечення якості, про що свідчить світовий досвід впровадження систем стандартизації та категоризації таких послуг. Держава у таких відносинах найчастіше виступає третьою стороною – регулятором, що встановлює організаційно-правові механізми щодо визначення стандартів якості, алгоритмів сертифікації та уповноважених органів та установ, що мають право здійснення відповідної діяльності. Однак впродовж своєї незалежної історії, українське законодавство у сфері сертифікації готельних послуг досі не отримало чіткого налагодженого механізму, що в свою чергу, створює проблеми і питання як у власників бізнесу, так і у юридичного сектору.

Метою дослідження є визначення актуальних проблем державного регулювання у сфері сертифікації готельних послуг для подальшої гармонізації нормативно-правових актів.

Нормативно-правові акти, що регулюють діяльність готельних підприємств і аналогічних засобів розміщення, фундаментально побудовані на радянському спадку і адаптувались переважно із незначними змінами до реальних подій на світовому ринку послуг. Таким чином, державне регулювання існує як система, проте не відповідає актуальним тенденціям ринку, особливо враховуючи загальний державний вектор євроінтеграції та поглиблення взаємодії із країнами ЄС.

Одним із викликів для державного регулювання у сфері сертифікації готельних послуг, що сповільнює налагодження досконалого механізму,

також виступає постійна зміна підпорядкування профільного департаменту, що мігрує міністерствами впродовж останніх 20 років. Це спричиняє регулярну необхідність зміни правової бази релевантних правових актів, проте виключно визначенням відповідальних сторін.

Найбільшим викликом і водночас основною метою для упорядкування на законодавчому рівні є виключення правових протиріч. Готельні послуги і діяльність закладів, що надають такі послуги, у правовому аспекті закріплені у Законі України «Про Туризм». Так, у статті 19 цього зазначається про уповноважені органи, відповідальність сторін, і зауважують заборону надання послуг з розміщення без наявності свідоцтва про встановлення відповідної категорії [1].

Водночас, Постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку встановлення категорій готелям та іншим об'єктам, що призначаються для надання послуг з тимчасового розміщення (проживання)» зазначається, що категорії готелям встановлюються за результатами саме добровільної сертифікації послуг з тимчасового розміщення [2].

Дана ситуація спричиняє правовий конфлікт, в першу чергу через юридичну силу верховенства права. Якщо у постанові акцентовано увагу на добровільності заходів, виключне бажання власника підвищення власного статусу та конкурентоспроможності, Законом України передбачена заборона здійснення діяльності за відсутності відповідного сертифікату.

Досліджуючи правову базу у сфері регулювання, було виявлено, що до 8 жовтня 2012 р. в Україні були чинними Правила з обов'язкової сертифікації послуг з тимчасового розміщення (проживання), а зазначена вище Постанова набула чинності 29 липня 2009 р., тобто впродовж трьох років на законодавчому рівні була закріплена норма обов'язкової сертифікації із паралельним існуванням добровільної норми.

На сайті Міністерства економіки України [3] розміщено матеріали, в якому роз'яснюють відповіді на запитання суб'єктів туристичної діяльності, що надають послуги з тимчасового розміщення, однак проблема протиріччя норми закону в ньому не розглядається.

При порівнянні пропозицій закладів розміщення на сайтах-агрегаторів та реєстром виданих сертифікатів відповідності, можна прийти до висновку, що велика частина суб'єктів господарювання у сфері надання готельних послуг здійснює свою діяльність всупереч

чинному законодавству, користуючись проблемою протиріччя норм закону. Безперечно, це пов'язано із неможливістю пройти відповідність чинному стандарту, що найчастіше спостерігається у невідповідності мінімальних площ приміщень, асортимент послуг тощо.

Узагальнюючи, викладене вище, слід зазначити, що світовий досвід сертифікації готельних послуг свідчить про ефективні показники від державного регулювання, зокрема в споживчих інтересах з точки погляду інтересів господарського сектору, стандарти щодо таких послуг мають бути гнучкими, із можливістю перекривати недоліки, обумовлені різними чинниками – будівельними, архітектурними, екологічними та іншими.

Ключові слова: сертифікація, готельні послуги, державне регулювання

Список використаних джерел

1. Про туризм : Закон України від 15 вер. 1995 р. № 324/95-ВР (в ред. Закону України від 16 жовт. 2020 р. № 124-IX). – URL: <https://cutt.ly/CHIRiwr> (дата звернення: 12.05.2022).
2. Порядок встановлення категорій готелям та іншим об'єктам, що призначаються для надання послуг з тимчасового розміщення (проживання) : Постанова Верховної Ради України від 29 лип. 2009 р. № 803 (зі змін. від 28 жовт. 2020 р. № 1006). – URL: <https://cutt.ly/UHIR4Ro> (дата звернення 12.05.2022).
3. Міністерство економіки України: відповіді на запитання суб'єктів туристичної діяльності, що надають послуги з тимчасового розміщення. – URL: <https://cutt.ly/9HIRlg0> (дата звернення: 12.05.2022).